

HIPERBÁRIKUS OXIGÉNKEZELÉS – BETEGTÁJÉKOZTATÓ

MI ÉS HOGYAN TÖRTÉNIK A KEZELÉS ALATT?

A **hiperbárikus** (= a tengerszintnél nagyobb nyomáson alkalmazott) **O**xigénterápia – **rövidítve: HBO** – egy tudományosan és klinikailag régóta elismert terápia-fajta, mely során a kezelendő beteg egy maszkon át orvosi tisztaságú oxigént (= O₂-t) lélegzik be, megnövelt környezeti nyomású (= "keszon"-) kamrában, kényelmes körülmények között.

A KEZELÉS LEFOLYÁSA:

Az első HBO-kezelés előtt **HBO-alkalmassági vizsgálat, továbbá a kezelés lefolyásának részletes megbeszélése és a nyomásváltozás kiegyenlítésének begyakorlása** történik.

A **nem nyomásálló tárgyakat** (mobiltelefon, író toll, óra, távirányítós kulcs, stb.) **személyenként egy, külön zárható** szekrény-rekeszben lehet hagyni a terápia idejére. Ideális esetben a **páciens minél kevesebb műszert tartalmazó ruházatot visel**, nem használ hajlakkot, vastag sminket/arckrémeket és kényelmes papucsot/házicipőt is hoz magával. Ajánlatos a **terápia előtti órában a dohányzás mellőzése**, legalább három deciliter (nem koffeines és nem „buborékos”) **folyadék fogyasztása; továbbá a WC használata.**

Szakképzett kísérőszemély mindig jelen van a kamrán belül, hogy bármilyen kérdés, probléma esetén rögtön a páciensek segítségére legyen.

A páciens arcára legjobban **illeszkedő légzőmaszk kiválasztása és a cipővédő zsák felvétele után** lehet belépni a kamra-térbe, ahol kényelmes, repülőgépszerű **fotelekben ülve** (szükség esetén lábtámasszal, vagy ágyon fekve) tölthető el a terápiaidő, – fejhallgatón át **rádió-, vagy CD hallgatása, DVD-film nézése; esetleg hetilap/könyv olvasása közben.**

A terápia indulásakor megkezdődik a **lassú nyomásnövelés** – ez halk zúgó hanggal jár. Amint a hangok „tompulását”, enyhe nyomást, vagy fül-dugulást érzékel a páciens, akkor **NYOMÁSKIEGYENLÍTÉST kell végeznie: nyeléssel, ásítással, vagy csukott száj mellett a befogott orrba fújva a levegőt.** Gyakran, kis erővel egyenlítésünk. Ha **bármilyen probléma** adódna, kérjük, **azonnal jelezze: a szakkísérő szívesen segít.**

Rövid idő (mintegy 15 perc) alatt **a kamranyomás eléri a terápiás szintet**; ekkor a betegek – a szakkísérő segítségével – **felveszik a légzőmaszkot és ebből orvosi tisztaságú oxigént lélegeznek.** A terápia során kérjük, maradjon a helyén, és a megszokott módon lélegezzen.

A **terápiás idő leteltével** megkezdődik a nyomás lassú visszacsökkentése, mely szintén halk zúgó hanggal jár. A **nyomáscsökkenés a fülekben magától** kiegyenlítődik. Az O₂-maszkok a betegeken maradnak a –3 m-es vízszintnek megfelelő túlnyomás eléréséig.

A HBO-TERÁPIA ESETLEGES KOCKÁZATA, ILL. MELLÉKHATÁSA

A HBO-kezelés egy **világszerte több évtizede alkalmazott, többszörös biztonsági technikai előírásokkal szabályozott, biztonságos terápia.** Mint mindegyik hatásos terápiának, a HBO-nak is lehetnek kockázatai és mellékhatásai. Ezek esetleges kockázatát személyre szóló tanácsadással és az előzetes vizsgálatokkal így **ekszünk minimalizálni.**

Középfül-/melléküreg-gyulladás, ill. erős megfázásos tünetek miatt a nyomásnövelés alatti nem megfelelő nyomáskiegyenlítés a középfül és/vagy az orrmelléküregek **barotraumáját** (nyomás okozta sérülését, pl. a dobhártya fájdalmát, bevérzését, vagy sérülését) okozhatja. Kérjük, **informálja a HBO-orvost még a kezelés előtt, ha esetlegesen erős felsőlégúti gyulladásban, fertőzésben szenved, hogy segítségére legyünk a nyomáskiegyenlítésben! Kérjük, mindig jelezze, ha nyomásnövekedés alatt „nem dugult ki a füle”!**

A HBO-terápia nagy dózisban juttat be a szervezetbe oxigént, mely aktivizáló hatása miatt bizonyos **speciális esetekben** (pl. **magas láz, erős kiszáradás, a terápia előtti fél napon drog-, vagy túlzott alkoholfogyasztás – melyek esetleges fennforgásáról kérjük, tájékoztassa a HBO-orvost**) a túlnyomáson töltött idő alatt fokozott görcskészségben nyilvánul meg. Ha a **túlnyomásos O₂-lélegzés alatt** ennek az ún. „oxigéngörcs”-nek az **előjeleit: hirtelen szédülést, látásváltozást, arc-, kéztájon zsibbadást, izomrángást érez, kérjük, jelezze a szakkísérőnek – aki haladéktalanul leveszi az Ön O₂-maszkját. Az oxigéngörcs tünetei ezután mintegy fél – egy percen belül lecsengenek; a terápia a szakkísérő engedélye után ismét folytatható lesz.**

A **nyomáscsökkenés alatt** – a terápia vége felé – egyes, korábban már meglévő tüdőmegbetegedések (pl.: a tüdő súlyos fertőzései, vagy szakadásos sérülései) esetében a légzőgáz „csapdába esése” (pl.: tartós gégefőgörcs, nagy köhögési roham, akaratlagos levegő-visszatartás) idején bizonyos lezárt tüdőrészek túlfeszülhetnek („kívül” már csökken a nyomás, „belül” még nem – így a bent maradó gáz tágul). Ilyen esetekben túl gyors nyomás-csökkenés alkalmával szövet-túlfeszülés, -sérülés miatt akár gáz is juthatna a keringésbe (gázembólia), – **ezért nem szabad a bűvároknak túl gyorsan felmerülniük, és ezért csökkentjük olyan lassan** (percenként csak egy métert) **a HBO-kamrai nyomást.**

Ha köhögési roham, stb. lépne fel a nyomásváltozás alatt, a szakkísérő „megállítja a kamrát”, és csak ennek befejeződése után folytatja a terápiát. Ugyanez történik akaratlagos légzés-visszatartás esetében is: **ezért kérjük, a kamrában ne tartsa vissza lélegzetét! Ha a HBO során bármilyen mellkasi panaszt, légszomjat érezne: kérjük, jelezze a szakkísérőnek!**

A nyomásváltozásos szakaszban **minden léggel töltött szilárd falú üreg, az orrmellék-üregeken túl akár a rosszul felhelyezett fogtömések, koronák alatti gáz is** követheti a fenti példát. A nyomásváltozás alatt **felléphet esetleg fogfájás**, a rossz tömések, koronák lazulása; erre is jó megoldás a nyomás lassú változtatása (időt ad a nyomás kiegyenlítésének).

Bizonyos **gyógyszer-pumpák**, illetve **szívritmus-szabályozók** („pacemaker”) nem alkalmasak HBO-kezelésre: **ha ilyet hord, kérjük, konzultáljon HBO-kezelőorvosával!**

g.) Nagyon ritkán, több tucat HBO-kezelés után egyes személyeknél átmenetileg kialakulhat kiskokú rövidlátás (kb. -0,5 dioptria, mely a kezelés néhány napos szüneteltetésére magától rendeződik. Kérjük, ha ezt észlelné: jelezze orvosának – és ne ekkor rendeljen új szemüveget.

Ha egy szülőképes korú nőbeteg nem biztos abban, hogy NEM terhes, akkor ezt feltétlenül jelezze HBO-kezelőorvosának!

Kellemes itt-tartózkodást és mihamarabbi gyógyulást kívánunk Önnek!

A HBO-szakszemélyzet